

“La cooperació és perillosa si només és a curt termini”

Amb quina imatge es queda de tres dècades dedicat a la medicina a països pobres?

Amb moltes... amb les cares de les persones que s'han salvat. Penso ara en un nen d'Uganda, Musa. El tractaven per una malària i feia dues setmanes que estava en coma. En realitat tenia una meningitis tuberculosa. El vam curar i va marxar cap a casa somrient, amb alegria.

Veig que es queda amb la part bona, perquè el seu últim llibre, *Crònica de un médico en el mundo* (Icària, 2011), és un bany de crua realitat amb històries impregnades de pobresa i falta de recursos per atendre els pacients.

Sí, s'ha de ser positiu. Aquesta és una realitat que tenim molt allunyada però, en definitiva, una realitat. A la majoria de gent no li interessa gaire i, si li interessa, només ho fa durant cinc minuts, i després és millor oblidar-ho.

Què es pot fer perquè canviï?

D'entrada, es pot conscienciar la gent, però no a còpia d'espectacles. Hi ha una frontera molt delicada que jo sempre he volgut evitar. Amb Actmón, l'entitat que dirigeixo, la gent em coneix i si vol m'ajuda i si no vol, no; però no organitzaré cap ball ni cap propaganda. No he volgut mai diners oficials de ningú perquè sé que a la curta o a la llarga hi ha uns objectius i ens podem convertir en un mitjà per aconseguir-los.

Què fa Actmón?

Treballem a Haití amb un programa de control de la tuberculosi amb la col·laboració d'antics malalts i portem una escola a Uganda. És fonamental implicar i treballar amb la gent local perquè els projectes funcionin.

ORIOI DURAN

Jaume Ollé (Barcelona, 1943) és especialista en malalties infeccioses i epidemiologia, i fundador de l'associació Actmón. Ha treballat tres dècades a Haití, Mali, Bolívia, Etiòpia, la República Dominicana i Uganda acompanyat de la seva dona, Tere. Odia que el defineixin com a bona persona i manté el seu esperit lliure.

No dic que no s'hagi de gastar, però crec que hem de canviar les prioritats

És crític amb la cooperació?

Recordo que quan era a Haití hi havia un noi a la pensió que s'ocupava de tot. Un cooperant el va fitxar per a una agència de cooperació però quan van tancar l'oficina aquest noi es va trobar al carrer. El que et vull dir és que la cooperació és positiva si és la via per ajudar i cooperar amb el país, però és perillosa si no

més és un tipus d'ajut concret o a curt termini. És clar que si hi ha un terratrèmol s'ha d'actuar de pressa però, en general, s'ha de treballar a llarg termini i sempre s'ha d'anar molt amb compte amb els efectes que tenen les actuacions, perquè poden ser terribles.

Per què ho diu?

Ho he viscut en més d'una ocasió. Vaig regalar una pilota de cuir a uns nens, però els la van prendre uns nois més grans. En un partit entre els grans, un dels petits se la va emportar i va fugir. Es va haver de refugiar a casa meua i, al final, em vaig haver de veure calmant tots els jugadors emprenyats.

Què porta un metge ben situat a treballar a països com ara Haití,

Mali, Uganda i Bolívia?

Tenir una feina, passar-m'ho bé i motivar-me. Crec que, a més, és una manera de compensar les malafetes que s'han fet fins ara. Tenen una manca de tecnologia, d'informació, de mitjans... Al final tots som persones i com a metge fas la teva feina i, per tant, alguna cosa fas per a la població local que no es faria si no fossis allà.

Per què escriu les seves experiències?

Per diverses raons. La primera és una certa frustració i ràbia; em trec la ràbia d'aquesta manera. I la segona, perquè els articles, que s'han publicat a revistes mèdiques, han tingut impacte: obres els ulls a algú i tens una certa gratificació.

Els habitants dels països rics saben que són uns afortunats?

Això és Hollywood i no ho saben. Si nosaltres anem creixent però els altres no pugen, la diferència és més gran i el contrast, més fort. El desequilibri cada vegada és més gran.

Què es pot fer per posar fi al desequilibri?

Potser hem de gastar d'una altra manera. No dic que no s'hagi de gastar, però crec que hem de canviar les prioritats. No ho sé... potser en lloc de gastar per fer cinc hotels de cinc estrelles seria millor invertir diners i fer un hotel a Namíbia.

Com és el retorn a casa?

És molt dur. No estic acostumat a viure a la ciutat: tanco els ulls al mig del carrer i és de bojós. Quan has viscut en un lloc d'aquests veus que cada cosa que fas és un miracle. Que tot Barcelona pugui obrir la dutxa i surti aigua ho és. La gent ho viu com una cosa feta però, al desert, la mare envia els nens amb la galleda i es passen dues hores caminant per tenir-ne.

Acabem com hem començat: amb quin país es queda?

L'Àfrica m'agrada molt, però potser em quedaria amb Haití, és un país de bojós però t'enganxa: un dia l'odies, un altre l'estimes. ■

“El moment zero”

A càrrec de **Josep Maria Soler**, abat de Montserrat

Dinar col·loqui: Dijous, 23 de gener del 2014, a les 13.45 h, a El Born Centre Cultural

Per poder assistir-hi és imprescindible confirmar l'assistència a inscripcions@momentzero.cat i fer un ingrés al compte corrent 2100 8101 99 2200168796, abans del 20 de gener, indicant nom i cognoms*.

* Preu 25 €. L'aforament és limitat, prevaldrà l'ordre d'inscripció.

EL PUNT AVUI+

M O M E N T Z E R O